

भारतीय संविधानातील नागरिकांच्या मुलभूत कर्तव्याच्या जागरुकतेसाठी दिनांक २६ नोव्हेंबर, २०१९ ते दि. २६ नोव्हेंबर, २०२० या एक वर्षाच्या कालावधीत “नागरिकांचे मुलभूत कर्तव्य जागरुकता मोहिम” राबविणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन  
सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग  
शासन परिपत्रक क्रमांक संकिर्ण-२०१९/प्र.क्र.१३०/समन्वय  
मंत्रालय, मादाम कामा मार्ग,  
हुतात्मा राजगुरु चौक, मुंबई-४०० ०३२.  
दिनांक ९ सप्टेंबर, २०२०

- वाचा :** १) सामान्य प्रशासन विभाग शासन परिपत्रक क्र.जपुती २२१५/केईरा-४२/प्र.क्र.४१५/२९ दिनांक २४.११.२०१५
- २) केंद्र शासनाचे पत्र क्र. D.O.No.403/1/2/2015-CA. V, Dated 25.10.2019
- ३) केंद्रिय मंत्रिमंत्रळ सचिव यांनी संविधान दिन साजरा करण्यासंदर्भात दि. २.११.२०१९ रोजी आयोजित केलेल्या व्हिडीओ कॉन्फरन्स द्वारे दिलेल्या महत्वाच्या सुचना.
- ४) केंद्र शासनाचे पत्र क्र. D.O.No.A2J/Events/02/2014, Dated 13.11.2019
- ५) केंद्र शासनाचे पत्र क्र. F.No.16-8/2019-IS.5 Dated 16.11.2019
- ६) केंद्र शासनाचे पत्र क्र. D.O.No.A2J/Events/02/2014, Dated 18.11.2019
- ७) शासन परिपत्रक सम क्रमांक दिनांक २२ नोव्हेंबर, २०१९.

**परिपत्रक**

भारतीय संविधानातील नागरिकांचे मुलभूत कर्तव्य यावर लक्ष केंद्रित करुन दिनांक २६ नोव्हेंबर, २०१९ ते दिनांक २६ नोव्हेंबर, २०२० या एक वर्षाच्या कालावधीत जागरुकता मोहिम राबविणेबाबत शासनाच्या संदर्भाधिन क्र. ७ येथील दिनांक २२ नोव्हेंबर, २०१९ च्या परिपत्रकान्वये महाराष्ट्र राज्यातील प्रत्येक विभागाने करावयाच्या कार्यवाहीबाबत संबंधित विभागांना सुचित करण्यात आलेले आहे. त्याचप्रमाणे या मोहिमेअंतर्गत आयोजित करावयाच्या कार्यक्रमाबाबत दि.२६ नोव्हेंबर पासुन एक वर्षाचा (प्रत्येक महिन्याचा) तारीख व आराखडा संबंधित विभागाने तयार करावा. त्याचप्रमाणे सदर मोहिमेअंतर्गत वर्षभर राबविण्यात आलेल्या कार्यक्रमाचा तपशील वेळोवेळी फोटोंसह संबंधित विभाग, जिल्हाधिकारी तथा राज्याचे समन्वय अधिकारी यांनी केंद्र शासनाच्या न्याय विभागाच्या ([www.doj.gov.in](http://www.doj.gov.in)) या संकेत स्थळावर अपलोड करण्याबाबतही सुचित करण्यात आलेले आहे.

यासंदर्भात केंद्र शासनाने सदर विषयाच्या संदर्भात खालीलप्रमाणे अधिकच्या सुचना दिलेल्या आहेत.

- 1 All Ministries/Departments/Governments of States/UTs may ensure that their proposed calendar of activities, compliance reports and photos are updated on the DoJ website. In case of any issues, the concerned officials at DoJ may be contacted at [jsst-doj@nic.in](mailto:jsst-doj@nic.in) and [dirj1-doj@nic.in](mailto:dirj1-doj@nic.in)

- 2 Ministries/Departments/Governments of States/UTs may ensure that all campaign and promotion materials are made of eco-friendly materials.
- 3 All Ministries/Departments/Governments of States/UTs may examine the option of using Brand Ambassadors of their various programs for increasing awareness among young people on the Preamble, Fundamental Duties, Directive Principles of State Policy and the Indian Constitution.
- 4 All Ministries/Departments/Governments of States/UTs may ensure that promotional activities are impactful and meaningful as opposed to routine and generic.
- 5 Ministries/Departments/Governments of States/UTs shall ensure that they tag MyGov and DoJ in all their social media postings related to Constitution Day activities to ensure wider reach.

२. नागरिकांचे मुलभूत कर्तव्याच्या जागरुकतेची मोहिम राज्यात राबविण्यासाठी समन्वय अधिकारी आयुक्त, समाज कल्याण, समाज कल्याण आयुक्तालय, पुणे तसेच सदरची मोहिम जिल्ह्यांमध्ये राबविण्यासाठी समन्वय अधिकारी म्हणुन जिल्हाधिकारी यांची संदर्भाधीन क्र. ७ येथील दि. २२ नोव्हेंबर, २०१९च्या परिपत्रकान्वये नियुक्ती करण्यात आलेली आहे. तसेच, सदरचा कार्यक्रम राबविण्यासाठी सदर परिपत्रकातील परिशिष्ट “ब” अन्वये सर्व विभागांना कार्यक्रमाच्या तपशीलाबाबत कळविण्यात आलेले आहे. सबब यासंदर्भात केंद्र शासनाकडून प्राप्त वरील प्रमाणे अधिकच्या सुचनांनुसार सर्व संबंधितांनी कार्यवाही करावी.

३. त्याचप्रमाणे भारतीय संविधानातील नागरिकांच्या मुलभूत कर्तव्यांच्या जागृतीसाठी दि.२६/११/२०१९ ते २६/११/२०२० या एक वर्षाच्या कालावधीत नागरीकांचे मुलभूत कर्तव्य जागरुकता मोहिम राबविणेबाबत दि. २६ नोव्हेंबर पासुन एक वर्षाचा (प्रत्येक महिन्याचा) तारीख व आराखडा संबंधित विभागाने तयार करावा. व त्याची प्रत सामाजिक न्याय विभागास पाठविण्याबाबत शासन परिपत्रक दिनांक २२/११/२०१९ अन्वये सर्व संबंधितांना सुचित करण्यात आलेले हाते. त्यानुसार, केलेल्या कार्यवाहीचा अहवाल या विभागास पाठवावा.

४. याप्रकरणी आयुक्त, समाज कल्याण, पुणे व महासंचालक, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर संशोधन व प्रशिक्षण संस्था यांनी सुध्दा भारतीय संविधानातील नागरिकांच्या मुलभूत कर्तव्यांच्या जागृतीसाठी दिनांक २६/११/२०१९ ते दिनांक २६/११/२०२० या एक वर्षाच्या कालावधीत नागरीकांचे मुलभूत कर्तव्य जागरुकता मोहिम राबविणेबाबत दिनांक २६ नोव्हेंबर, २०१९ पासुन एक वर्षाचा (प्रत्येक महिन्याचा) तारीख व आराखडा संबंधित विभागाने तयार करावा व त्यानुसार केलेल्या कार्यवाहीचा अहवाल शासनास पाठवावा.

५. अशाप्रकारे केंद्र शासनाने उपरोक्त अनुक्रमांक १ मध्ये दिलेल्या सुचनांचे पालन करुन केलेल्या कार्यवाहीचा अहवाल शासनास पाठवावा. हि विनंती.

सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या [www.maharashtra.gov.in](http://www.maharashtra.gov.in) या संकेत स्थळावर उपलब्ध करण्यात आले असून, त्याचा संकेतांक २०२००९१५११५१२६५७२२ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(दि. रा. डिंगळे)

सह सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा. राज्यपाल यांचे सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई,
२. मा. मुख्य सचिव यांचे वरिष्ठ स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई,
३. सर्व अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव, सर्व मंत्रालयीन विभाग,
४. प्रधान सचिव, विधानमंडळ सचिवालय, विधान भवन, मुंबई,
५. सचिव, राज्य निवडणुक आयोग, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई,
६. सचिव, राज्य माहिती आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई,
७. सचिव, राज्य मानवाधिकार आयोग, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई,
८. सचिव, महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई,
९. प्रबंधक, मुंबई उच्च न्यायालय, मुंबई/नागपूर/औरंगाबाद खंडपीठ,
१०. कुलपती, राज्यातील सर्व विद्यापीठे,
११. प्रबंधक, लोकायुक्त व उपलोकायुक्त, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई,
१२. महालेखापाल-१, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई,
१३. महालेखापाल-२, महाराष्ट्र राज्य, नागपूर,
१४. अधिदार व लेखाधिकारी, मुंबई,
१५. सर्व मंत्रालयीन विभाग,
१६. महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय, मंत्रालय, मुंबई (आवश्यक ती प्रसिध्दी देण्यासाठी)
१७. सर्व विभागीय आयुक्त,
१८. सर्व जिल्हाधिकारी,
१९. सर्व जिल्हापरिषदांचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी,
२०. सर्व आयुक्त, महानगरपालिका,
२१. सर्व मुख्याधिकारी, नगरपरिषद/नगरपालिका,
२२. विशेष आयुक्त, महाराष्ट्र सदन, कोपर्निकस मार्ग, नवी दिल्ली,
२३. निवडनस्ती कार्यालय समन्वय.